

лінгвальний) підхід до навчання дітей з порушеннями слуху, який передбачає рівний статус національної жестової і словесної мови як засобів комунікації та освітнього процесу.

Літ.: 1. Учні початкових класів із порушеннями слуху: навчання та розвиток : навчально-методичний посібник / С. Кульбіда, С. Литовченко, В. Жук, В. Литвинова. Харків: Вид-во «Ранок», 2020. 144 с. 2. Литовченко С. Діти з порушеннями слуху раннього та дошкільного віку: навчання та супровід: Монографія. К.: ФОП Симоненко О. І., 2020. 276 с.

Світлана Литовченко

ГОЛОС (від грец. *glossa* – мова) – сукупність різних звуків, що утворюються за допомогою голосового апарату людини. Голоосу людини притаманні: висота, сила і тембр. Висота голосу залежить від частоти коливань голосових зв'язок – що частіші коливальні рухи, то вищий голос або навпаки. Сила голосу – це його здібність до тональних змін, а саме його діапазон. Тембр голосу сприймається синтетично, як специфічне забарвлення голосу. Тембр має важливе значення в комунікативній дії. Значно легше встановити контакт із співрозмовником або з аудиторією, якщо мовець володіє приємним, красивим тембром голосу. Він дає змогу відрізнити людей за голосом, навіть якщо висота, гучність та тривалість звучання цих голосів однакова. Спонтанний тембр характерний для непоставлених голосів і помітний особливо тоді, коли мовець схвильований або у нього ускладнений слуховий контроль. Креативний тембр прита-

манний сформованим, поставленим професійним голосам. Він формується для передачі голосом тільки тих емоцій і фарб, які безпосередньо стосуються поставленого мовленнєвого завдання.

Літ.: 1. Пінчук Ю. В. Риторика, культура та техніка мовлення корекційного педагога / Навч.-метод. посібн. – К.: КНТ, 2015. – 160 с.

Зоряна Мартинюк

ГОЛОСОВА СУДОМА – судома в голосовому відділі мовленнєво-рухового апарату, що виникає в момент спроби промовляння голосного звука (див. Судоми).

Зімкнена Г. с. виникає як при спробі розпочати мовлення, так і в його процесі, що раптово блокує голосоведення. При цьому напружується черевна мускулатура, ділянка гортані, м'язи всього тулуба та обличчя ніби ціпеніють. Під час з. Г. с. голосові зв'язки різко змикаються, що призводить до повної відсутності звука (т. зв. швидкоплинна німота).

Вокальна Г. с. проявляється у вигляді різкого підвищення тону голосових м'язів і шиї, особливо при вимові голосних. Часто в. Г. с. є першою ознакою появи заїкання (див. Заїкання), адже при ній втрачається резерв повітря і промовляння слів є неможливим. Голос при в. Г. с. набуває неприємного фальцетоподібного звучання.

Дрижачий (поштовхоподібний) гортанний спазм найчастіше виникає у вигляді то змикання, то розмикання голосових зв'язок під час промовляння (спроб промовляння) голосних звуків, що призводить до переривчастого

звучання, переривання мовлення чи повної відсутності артикуляції. При д. Г. с. ротова порожнина відкривається, що супроводжується ритмічним опусканням чи закиданням голови.

Літ.: 1. Рібіцун Ю. В. Заїкання: підтримка дитини з особливими мовленнєвими потребами в освітньому середовищі. К.: 2022. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/733057/>

Юлія Рібіцун